

RECREATIEVAART OP DE WADDENZEE

Dat je tegenwoordig vrij en verantwoord op de Waddenzee vaart is niet zo vanzelfsprekend. Het is nog niet zo lang geleden dat de recreatievaart op de Waddenzee als een belangrijke verstoorder van de natuur werd beschouwd.

RECREATIEVAART ALS VERSTOORDER.

In februari 2001 bracht minister Jan Pronk van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu het ontwerp planologische kernbeslissing Derde Nota Waddenzee uit met daarin een opsomming van bedreigingen voor de waddennatuur. Vooral de recreatievaart zou vogels en zeehonden verstoren en die natuurverstoringen moesten worden aangepakt. Daarom werd voorgesteld de ontwikkeling en uitbreiding van de jachthavens rond de Waddenzee stil te zetten. Ook zouden delen van de Waddenzee moeten worden afgesloten en via de sluisen de toevloed van schepen worden beperkt.

IN DE TEGENAANVAL

Dat lieten wij als jachthavens op de vijf Waddeneilanden niet over onze kant gaan. Wij verenigden ons in de Stichting Jachthavens Waddeneilanden (SJW) en gingen, samen met de HISWA, de Bruine Vloot en de Wadvaarders in de tegenaanval. Niet zonder succes. De Tweede Kamer stelde vast dat de voorgestelde maatregelen te kort door de bocht waren. Recreatievaart en natuurbescherming, die in die tijd nogal vijandig tegenover elkaar stonden, kregen de gelegenheid om via een Convenant aan te tonen dat er betere methoden waren om verstoringen van de natuur tegen te gaan.

BELEVEN EN BEWAREN

Ruim vijf jaar overleg en onderhandelen waren nodig om tot een gezamenlijk beleid te komen. Op 7 december 2007 werd door 23 vertegenwoordigers van Rijk, provincies, gemeenten, natuur- en watersportorganisaties en de Stichting Jachthavens Waddeneilanden het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee feestelijk ondertekend. Onder het motto 'Beleven en Bewaren' zetten partijen samen de koers uit en de schouders eronder, om recreatievaart en natuurbehoud in goede banen te leiden.

IK PAS OP HET WAD

De belangrijkste opdracht was om door informatie en educatie het vaargedrag zodanig te beïnvloeden dat verstoring van vogels en zeehonden werd voorkomen. De campagne 'Ik Pas op het Wad' ging van start, de 'Erecode voor de Wadliefhebbers' verscheen en wij stelden de 'Vaar-Wijzer-Waddenzee' samen. Centrale thema: 'Volop genieten van varen op de Waddenzee maar met respect voor de Waddennatuur'. Dit volgens het principe 'Wat je lief hebt, verstoor je niet'. Wij als vijf eilandhavens ontwikkelden de website waddenhavens.nl. Daarop staat alle informatie om veilig en verantwoord, met respect voor de natuur, op de Waddenzee van en naar onze jachthavens te varen.

DE CIRKEL IS ROND

Het besef dat je in een uniek natuurgebied vaart werd flink gestimuleerd. Dit kreeg een extra impuls toen in 2009 de Waddenzee door de Unesco tot Werelderfgoed werd verheven. Dit alles leidde tot meer en beter inzicht in de unieke natuurkwaliteiten van de Waddenzee. Natuur waar je steeds meer oog voor krijgt en er daardoor steeds meer van gaat genieten. Waar je dan ook je vaargedrag op afstemt en je respect en bewondering ontwikkelt voor die unieke natuur. Waardoor je er zorgvuldiger mee omgaat en verstoringen voorkomt. De cirkel is dan rond.

SAMEN OPTREKKEN

Intussen konden wij onze jachthavens blijven ontwikkelen en de verblijfskwaliteit vergroten. We profileerden ons onderscheidend als bijzondere Waddenhavens in Werelderfgoed Waddenzee. We werden een onmisbare schakel in voorlichting en educatie over verantwoord vaargedrag op de Waddenzee. Dit is een belangrijke verbinding tussen de recreatievaart en de natuurbescherming. De aanvankelijke tegenstellingen zijn in de loop der jaren omgebogen naar gezamenlijk zorgen voor verantwoord varen en genieten op de Waddenzee. Natuurbehoud en natuurkwaliteit zijn nu een gezamenlijk belang dat afstraalt op onze gasten en daardoor ook economisch van betekenis.

NATURA 2000

Tenslotte is de positie van de recreatievaart vastgelegd in het vanaf 2016 geldende Natura 2000 Beheerplan voor de Waddenzee. Daarin staat onder meer: 'het varen van en naar de jachthavens via de vaargeul heeft geen significante negatieve effecten op de natuurlijke waarden in de Waddenzee. Het overgrote deel van de recreatievaart (90%) beweegt zich via de betonde vaarroutes. Een beperkt deel (10%) beweegt zich buiten de betonde routes en/of valt droog. Dit hoeft niet te leiden tot verstoring, maar er wel risico op verstoring.' Door informatie, educatie en begeleiding, de erecode en de Vaar-wijzer Waddenzee wordt ongewenst gedrag voorkomen. 'Alle jachthavens staan volledig achter het principe om duurzame natuurbeleving in de Waddenzee bij haar klanten onder de aandacht te brengen'. Wij zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de enthousiaste uitvoering!

GA OP AVONTUUR

Hoe vaar je in een natuurgebied dat twee keer per dag grotendeels droog valt? Eigenlijk is het simpel: blijf bij het varen op de Waddenzee binnen de betonde vaarroutes. Het overgrote deel van de vaarrecreatie doet dat ook. Dat is altijd veilig en je verstoort niets. Wil je buiten de betonde routes varen of droogvallen? Dan zijn er de eenvoudige gedragsregels van de Erecode Vaarwijzer Waddenzee zodat je volop geniet maar niets verstoort. Dat geldt ook voor het droogvallen op een wadplaat. Wanneer daarvoor de regels van de Erecode / Vaar-Wijzer Waddenzee in acht worden genomen is ook deze bijzondere belevenis een verantwoord avontuur.

WADDENHAVENS.NL RAADPLEGEN

Daar vind je alle informatie over de bezetting in de Waddenhavens, het weer, de getijden, de vaaradviezen inclusief de beschrijving van de routes om naar de Waddenhavens te varen en natuurlijk ook de vaar- en gedragsregels. Kortom, alles wat je moet weten om veilig en verantwoord met je zeilboot of motorboot het Wad op te gaan. Om daar te genieten van de prachtige natuur en het weidse zilte water van Werelderfgoed de Waddenzee.

STICHTING JACHTHAVENS WADDENEILANDEN

mei 2021